

Voldoende kansen voor groei

Of het nu meer grond is, meer quotum of een grotere stal; veel Koeien & Kansenbedrijven willen uitbreiden. Ideeën hiervoor werden getoetst op hun financiële invloed op het bedrijf, binnen de kaders van de mestnormen van 2009. Het toepassen van de bedrijfsspecifieke excretie (BEX) bleek voor veel bedrijven financieel aantrekkelijk, maar het vergroten van de mestopslag voor slechts enkele.

ing. Aart Evers en Michel de Haan

(ASG – Animal Sciences Group van Wageningen Universiteit & Researchcentrum, Lelystad)

De Koeien & Kansenondernemers bedachten zelf maatregelen om een beter inkomen te realiseren. In de zomer van 2007 heeft ASG deze maatregelen getest om te ontdekken of zij financieel succesvol kunnen uitwerken.

Quotum uitbreiden

De helft van de Koeien & Kansenbedrijven wil meer quotum (zie Figuur 1). Van deze bedrijven willen er vier de quotumuitbreiding combineren met meer grond. Bedrijven die alleen in quotum uitbreiden, realiseren gemiddeld een 34.000 euro hoger arbeidsinkomen, terwijl bij een uitbreiding in grond én quotum het inkomen met 18.000 euro stijgt. In beide gevallen geldt: mits quotum niets meer kost. Als de quotumkosten meetellen (0,70 euro per kg melk), leidt extra quotum gemiddeld tot een kleine daling van het arbeidsinkomen. De resultaten per bedrijf zijn natuurlijk afhankelijk van de omvang van de groei. De Koeien & Kansenbedrijven die door de quotumgroei hun stal beter benutten of de stalruimte alleen benutten voor melkvee en de jongveeopfok uitbesteden, kunnen meer voordeel behalen. Bedrijven die door quotumgroei de mest duur moeten afzetten, realiseren een minder grote stijging van het arbeidsinkomen.

Meer grond

Meer grond zonder extra quotum wordt door slechts drie bedrijven overwogen. Bedrijf Post (lees artikel over BEX, pagina 23) overweegt dit na een forse quotumuitbreiding. Economische voordelen van meer grond zijn minder ruwvoeraankoop (of zelfs verkoop) en lagere kosten voor mestafvoer. Per saldo daalt het arbeidsinkomen echter met 5.000 tot 34.000 euro voor bedrijven die grond aankopen. Bij bedrijven met mestafvoer daalt het arbeidsinkomen minder sterk dan bij bedrijven zonder mestafvoer. Bij lage grondkosten (minder dan 600 euro/ha) in combinatie met een hoge prijs voor mestafvoer

(meer dan 10 euro/m³), kan meer grond wel een hoger arbeidsinkomen opleveren. Vaak liggen de grondkosten echter hoger dan 600 euro.

Overige maatregelen

Een aantal veehouders droeg maatregelen aan die uniek waren in hun soort. Bedrijf Sikkenga-Bleker kan het arbeidsinkomen verhogen met bijna 15.000 euro door biologisch te boeren. De hogere opbrengstprijzen maakt in dit geval de lagere melkproductie goed. Maatregelen als 'meer melk per koe' (bedrijf Van Laarhoven) en 'alle veldwerkzaamheden in eigen beheer uitvoeren' (bedrijf Van Hoven) leveren kleine voordelen op van respectievelijk 1.600 en 1.100 euro. Bij bedrijf Pijnenborg-Van Kempen heeft jongvee uitbesteden nauwelijks financieel voordeel als de vrijgekomen stalruimte niet wordt benut. Wordt de stalruimte wel benut, dan zal het arbeidsinkomen stijgen met grofweg 5.000 euro.

Kansen voor koeien bij nieuw mestbeleid

Met slim management zijn er voldoende mogelijkheden om meer geld te verdienen binnen het mestbeleid van 2009. De top vijf van financieel succesvolle maatregelen voor de Koeien & Kansenbedrijven zijn:

- 1 Gebruik maken van de bedrijfsspecifieke excretie bij laag RE-gehalte per kVEM in het rantsoen.
- 2 Mest aanvoeren in situaties waar plaatsingsruimte niet volledig wordt benut.
- 3 Omschakelen naar een biologische bedrijfsvoering als hier ruimte voor is.
- 4 Jongvee uitbesteden en meer koeien melken.
- 5 Mestopslag uitbreiden als mest goedkoper kan worden afgevoerd en bij lage bouwkosten.

Figuur 1

Voorgestelde toekomstige bedrijfsontwikkeling op de 16 Koeien & Kansenbedrijven.

